AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK (EU) 2023/832 IRÁNYMUTATÁSA

(2022. december 16.)

az eurorendszer monetáris politikához kötődő keretének végrehajtása során alkalmazott haircutokról szóló (EU) 2016/65 iránymutatás módosításáról (EKB/2015/35) (EKB/2022/49)

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK KORMÁNYZÓTANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 127. cikke (2) bekezdésének első franciabekezdésére,

tekintettel a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányára és különösen annak 3.1. cikke első franciabekezdésére, a 9.2., 12.1., 14.3. és 18.2. cikkére, valamint 20. cikke első bekezdésére,

mivel:

(1) A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmánya 18.1. cikkének megfelelően az Európai Központi Bank (EKB) és azon tagállamok nemzeti központi bankjai, amelyeknek a pénzneme az euro (a továbbiakban: NKB-k) hitelműveleteket végezhetnek hitelintézetekkel és más piaci szereplőkkel, megfelelő fedezet mellett történő hitelnyújtás révén. Az (EU) 2015/510 európai központi banki iránymutatás (EKB/2014/60) ([1]) meghatározza azokat az általános feltételeket, amelyek alapján az EKB és az NKB-k készek hitelműveleteket végrehajtani, ideértve az eurorendszer hitelműveleteihez alkalmazandó fedezetek elfogadhatósági követelményeit.

(2) Az eurorendszer hitelműveletei céljára elfogadható minden eszköz esetében egyedi kockázatkezelési intézkedések kerülnek alkalmazásra annak érdekében, hogy megvédjék az eurorendszert a pénzügyi veszteségektől azokban az esetekben, amikor az ügyfél mulasztása miatt a fedezetet értékesíteni kell. Az eurorendszer kockázatkezelési keretszabályozása rendszeres felülvizsgálat tárgyát képezi a megfelelő védelem biztosítása érdekében. E rendszeres felülvizsgálat eredményeként a Kormányzótanács 2022. július 15-én úgy határozott, hogy a kockázatkezelési keretszabályozást érintő bizonyos változtatásokat vezet be.

(3) A Kormányzótanács úgy határozott, hogy folytatja a koronavírus-betegség (Covid19) terjedésével összefüggő kivételes gazdasági és pénzügyi körülményekre figyelemmel az eurorendszer által hozott, fedezettel kapcsolatos átmeneti könnyítő intézkedések részeként elfogadott átmeneti haircut-csökkentés fokozatos kivezetését. Ez a haircut-csökkentés a Kormányzótanács által 2022. március 23-án elhatározott fokozatos kivezetés második lépése, és ezzel e kivezetés befejeződik.

(4) Mivel az egyéb jogszabályon alapuló fedezett kötvények és a *multi cédulas* kockázati profilja hasonló a jumbo fedezett kötvényekéhez, a Kormányzótanács továbbá úgy határozott, hogy azonos haircut-értékelés kell, hogy vonatkozzon rájuk, ezért valamennyi jogszabályon alapuló fedezett kötvénynek és a *multi cédulas*-nak a II. haircut-kategóriába kell tartoznia, és a jumbo fedezett kötvényekre való hivatkozásokat el kell hagyni az (EU) 2016/65 európai központi banki iránymutatásból (EKB/2015/35) ([2]).

([1]) Az Európai Központi Bank (EU) 2015/510 iránymutatása (2014. december 19.) az eurorendszer monetáris politikához kötődő keretének végrehajtásáról (Az általános dokumentációra vonatkozó iránymutatás) (EKB/2014/60) (HL L 91., 2015.4.2., 3. o.).

([2]) Az Európai Központi Bank (EU) 2016/65 iránymutatása (2015. november 18.) az eurorendszer monetáris politikához kötődő keretének végrehajtása során alkalmazott haircutokról (EKB/2015/35) (HL L 14., 2016.1.21., 30. o.).

(5) Ezenkívül a Kormányzótanács úgy határozott, hogy az Európai Unió által kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok besorolását a II. haircut-kategóriáról az I. haircut-kategóriára változtatja, tekintettel arra, hogy azok az értékpapír hitelminősítésének vagy hátralevő futamidejének figyelembevétele esetén összehasonlíthatók az utóbbi kategóriába tartozó hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokkal az árazás, valamint a piaci és likviditási kockázat tekintetében. Ez összhangban áll a védelem, a következetesség, az egyszerűség és az átláthatóság kockázatkezelési elveivel, amelyek az eurorendszer fedezeti keretszabályozása kialakításának alapjául szolgálnak, a haircutokat is beleértve.

(6) Annak érdekében, hogy lehetővé váljon a hosszú lejáratú instrumentumokhoz kapcsolódó kockázatok részletesebb és megfelelőbb kezelése, és ezáltal javuljon a haircutok rendszerének kockázati lefedettsége, az a döntés született, hogy a leghosszabb hátralévő futamidejű (vagyis tíz évnél hosszabb ([10, ∞)) instrumentumkategóriát három új kategóriára bontják, a tíz és tizenöt év közötti ([10, 15)), a tizenöt és harminc év közötti ([15, 30)) és a harminc év vagy annál hosszabb ([30, ∞)) kategóriára. Ez a döntés – egy futamidőtől függő elméleti diszkontálás alkalmazására vonatkozó döntéssel együtt – arra is irányul, hogy javítsa ezen elméleti értékelés kockázati lefedettségének részletességét, ami különösen releváns a hosszabb lejáratú instrumentumok esetében.

(7) Szükségesnek ítélték továbbá a saját felhasználású fedezett kötvények hátralevő futamideje meghatározásának további pontosítását és kiigazítását, különbséget téve a meghosszabbítható lejárati szerkezetű (soft bullet) és a feltételes átfolyásos (conditional pass-through) struktúrával rendelkező kötvények között annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az utóbbiakra alkalmazott haircutok indokolatlan (azaz kockázati megfontolások által nem indokolt) növekedése, ami a hosszú lejáratú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kategóriájának három külön kategóriára történő, fent említett bontásának a következménye lenne.

(8) A Kormányzótanács továbbá úgy határozott, hogy az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) 134. cikkével összhangban a forgalomképes eszközökre alkalmazandó jelenlegi egységes 5 %-os mértékű elméleti diszkontálást mind az állandó, mind az átmeneti fedezeti keretszabályozásban valamennyi elméleti értékelés alá tartozó forgalomképes eszköz esetében, az I. haircut-kategóriába tartozóakat kivéve, a futamidőtől függően változó diszkontálási rendszerrel váltja fel. Ennek oka az eurorendszer fedezeteinek részletesebb védelme a forgalomképes eszközök elméleti értékeléséből eredő modellkockázatokkal szemben.

(9) Ezenkívül a változó kamatozású forgalomképes eszközök kockázatainak megfelelő tükrözése, valamint az eurorendszer kockázati védelmének javítása érdekében az a döntés született, hogy a rögzített kamatozású forgalomképes eszközök haircut szerinti besorolását összehangolják a változó kamatozású forgalomképes eszközökével, mivel ezek összehasonlítható teljes kockázati szinteket mutatnak.

(10) Ezért az (EU) 2016/65 iránymutatást (EKB/2015/35) ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYMUTATÁST:

1. cikk

Módosítások

Az (EU) 2016/65 iránymutatás (EKB/2015/35) a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a), b) és c) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„a) a központi kormányzatok által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, az Európai Unió által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, az EKB-kötvények, valamint az NKB-k által az euro azon adott tagállamban történt bevezetésének időpontja előtt kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, amelynek a pénzneme az euro, az I. haircut-kategóriába tartoznak;

b) a következők által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok:

i. helyi önkormányzatok és regionális kormányzatok;

ii. hitelintézetek vagy nem hitelintézet szervezetek, amelyeket az eurorendszer ügynökségnek minősített, és amelyek az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) XIIa. mellékletében szereplő mennyiségi feltételeknek megfelelnek;

iii. multilaterális fejlesztési bankok és az Európai Uniótól eltérő nemzetközi szervezetek; valamint a jogszabályon alapuló fedezett kötvények és a *multi cédulas* a II. haircut-kategóriába tartoznak;

c) a következők által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok:

i. a nem pénzügyi vállalatok,

ii. a kormányzati szektorhoz tartozó vállalatok, és

iii. az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) XIIa. mellékletében szereplő mennyiségi feltételeknek nem megfelelő nem hitelintézet ügynökségek által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok a III. haircut-kategóriába tartoznak;"

2. A 3. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*3. cikk*

A forgalomképes eszközökre vonatkozó haircutok

(1) Az I–IV. kategóriába sorolt forgalomképes eszközökre vonatkozó haircutokat a következők alapján kell meghatározni:

a) az adott eszköznek az 1., 2. vagy 3. hitelminőségi besorolás alá tartozása;

b) az eszköz hátralevő futamideje a (2) bekezdésben részletezettek szerint;

c) az eszköz kamatszelvény-szerkezete a (2) bekezdésben részletezettek szerint.

(2) Az I–IV. haircut-kategóriába sorolt forgalomképes eszközök esetében az alkalmazandó haircut az eszköz hátralevő futamidejétől és kamatszelvény-szerkezetétől (rögzített/változó vagy kamatszelvény nélküli) függ, az ezen iránymutatás mellékletében található 2. táblázat alapján meghatározottak szerint. A haircut meghatározása szempontjából releváns futamidő az eszköz hátralevő futamideje, tekintet nélkül a kamatszelvény-szerkezet típusára.

(2a) A saját felhasználású fedezett kötvények hátralevő futamidejének meghatározása attól függ, hogy a saját felhasználású fedezett kötvények meghosszabbítható lejárati szerkezetűek (soft bullet) vagy feltételes átfolyásos (conditional pass through) struktúrával rendelkeznek-e, a következők szerint:

a) a meghosszabbítható lejárati szerkezetű (soft bullet) saját felhasználású fedezett kötvények esetében a hátralevő futamidő úgy kerül meghatározásra, mint az a maximális időtartam, ameddig a futamidő – az adott fedezett kötvény feltételeiből kitűnő módon – meghosszabbítható;

b) a feltételes átfolyásos (conditional pass-through) struktúrával rendelkező saját felhasználású fedezett kötvények esetében a hátralévő futamidő a [10,15) év kategóriának felel meg.

Ezen (2a) bekezdés alkalmazásában a »saját felhasználású« az olyan fedezett kötvények ügyfél általi benyújtását vagy felhasználását jelenti, amelyeket maga az ügyfél vagy azzal az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) 138. cikkének megfelelően meghatározott szoros kapcsolatban álló más szervezet bocsátott ki vagy garantál.

(3) Az V. haircut-kategóriába sorolt forgalomképes eszközök esetében, azok kamatszelvény-szerkezetétől függetlenül, a haircut az eszköz súlyozott átlagos élettartama alapján kerül meghatározásra, a (4) és (5) bekezdésben kifejtettek szerint. Az V. kategóriába tartozó forgalomképes eszközökre alkalmazandó haircutokat az ezen iránymutatás mellékletében található 2a. táblázat tartalmazza.

(4) Egy eszközfedezetű értékpapír előbbre sorolt ügyletrészsorozatának súlyozott átlagos élettartamát az adott ügyletrészsorozat tekintetében a visszafizetés teljesítéséig hátralevő várható súlyozott átlagos időtartamként kell megbecsülni. A megtartott mobilizált eszközfedezetű értékpapírok esetében a súlyozott átlagos élettartam feltételezi, hogy a kibocsátót megillető vételi opciókat nem fogják gyakorolni.

(5) A (4) bekezdés alkalmazásában a »megtartott mobilizált eszközfedezetű értékpapírok« olyan eszközfedezetű értékpapírokat jelent, amelyeket a fennálló névleges összeg 75 %-ánál nagyobb arányban az eszközfedezetű értékpapír értékpapírosítását kezdeményező ügyfél vagy az értékpapírosítást kezdeményezővel szoros kapcsolatban lévő szervezetek használnak fel. E szoros kapcsolatokat az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) 138. cikke szerint kell megállapítani."

3. A 4. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*4. cikk*

A forgalomképes eszközök egyes típusaira alkalmazott további haircutok

Az ezen iránymutatás 3. cikkében rögzített haircutok mellett a forgalomképes eszközök meghatározott típusaira az alábbiak szerinti további haircutok irányadók:

a) a II,. III., IV. és V. haircut-kategóriába sorolt valamennyi olyan értékpapírra, amelyek elméleti értékelésére az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) 134. cikkében rögzített szabályokkal összhangban kerül sor, további haircut vonatkozik, diszkontálás formájában. A diszkontálás, a saját felhasználású fedezett kötvények esetében is, a várható hátralévő futamidőtől, illetve az V. haircut-kategória esetében az eszköz súlyozott átlagos élettartamától függ, az ezen iránymutatás mellékletének 4. táblázatában meghatározott szinteken. A saját felhasználású fedezett kötvények tekintetében a diszkontálás kiszámítása céljára a várható hátralévő futamidő az eredetileg tervezett lejárati nap, kivéve, ha és ameddig a lejárat meghosszabbítására sor nem kerül;

b) a saját felhasználású fedezett kötvényekre a következő mértékű további haircut vonatkozik: i. 8 % az 1. és 2. hitelminőségi besorolású, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékére, és ii. 12 % a 3. hitelminőségi besorolású, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékére. E bekezdés alkalmazásában a »saját felhasználású« jelentése megegyezik a »saját felhasználású« 3. cikk (2a) bekezdésében meghatározott jelentésével;

c) ha a b) pontban említett további haircut valamely NKB, háromszereplős szolgáltatást nyújtó ügynök fedezetkezelési rendszere vagy a TARGET-ben az automatikus fedezetnyújtás tekintetében nem alkalmazható, a további haircutot ilyen rendszerekben vagy platformon a saját célra felhasználható fedezett kötvények teljes kibocsátási értékére alkalmazni kell.”

4. Az 5. cikk (5) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(5) A nem forgalomképes jelzálog-fedezetű lakossági adósságinstrumentumokra 31,5 %-os haircut vonatkozik.”

5. A melléklet helyébe ezen iránymutatás melléklete lép.

2. cikk

Hatálybalépés és végrehajtás

(1) Ez az iránymutatás az NKB-kkal történő közlése napján lép hatályba.

(2) Az NKB-k meghozzák és 2023. június 29-től alkalmazzák azokat az intézkedéseket, amelyek az ezen iránymutatásnak való megfelelés érdekében szükségesek. Az NKB-k legkésőbb 2023. február 17-ig tájékoztatják az EKB-t az ezen intézkedésekhez kapcsolódó szövegekről és eszközökről.

3. cikk

Címzettek

Ennek az iránymutatásnak az NKB-k a címzettjei.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2022. december 16-án.

az EKB Kormányzótanácsa részéről
az EKB elnöke
Christine LAGARDE

MELLÉKLET

Az (EU) 2016/65 iránymutatás (EKB/2015/35) melléklete helyébe a következő szöveg lép:

„*MELLÉKLET*

1. táblázat

Az elfogadható forgalomképes eszközök haircut-kategóriái a kibocsátó típusa és/vagy az eszköz típusa alapján

I. kategória	II. kategória	III. kategória	IV. kategória	V. kategória
Központi kormányzatok által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok Az Európai Unió által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok EKB-kötvények A nemzeti központi bankok (NKB-k) által az euro adott tagállamban történt bevezetése előtt kibocsátott kötvények	Helyi önkormányzatok és regionális kormányzatok által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok Az eurorendszer által ügynökségnek minősített és az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) XIIa. mellékletében szereplő mennyiségi feltételeknek megfelelő (hitelintézet vagy nem hitelintézet) szervezetek által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok Multilaterális fejlesztési bankok és az Európai Uniótól eltérő nemzetközi szervezetek által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok Jogszabályon alapuló fedezett kötvények Multi cédulas	Nem pénzügyi vállalatok, kormányzati szektorhoz tartozó vállalatok és az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) XIIa. mellékletében szereplő mennyiségi feltételeknek nem megfelelő nem hitelintézet ügynökségek által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetek és az (EU) 2015/510 iránymutatás (EKB/2014/60) XIIa. mellékletében szereplő mennyiségi feltételeknek nem megfelelő hitelintézet ügynökségek által kibocsátott fedezetlen hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok Nem hitelintézet pénzügyi vállalatok által kibocsátott fedezetlen hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Eszközfedezetű értékpapírok

2. táblázat

Az I–IV. haircut-kategóriába tartozó elfogadható forgalomképes eszközökre alkalmazott haircutok szintjei

(%-ban)

		Haircut-kategóriák							
		I. kategória		II. kategória		III. kategória		IV. kategória	
Hitelminőség	Hátralevő futamidő (év) (*)	rögzített vagy változó kamatozású	kamatszelvény nélküli	rögzített vagy változó kamatozású	kamatszelvény nélküli	rögzített vagy változó kamatozású	kamatszelvény nélküli	rögzített vagy változó kamatozású	kamatszelvény nélküli
1. és 2. besorolás	[0,1)	0,5	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0	7,5	7,5
	[1,3)	1,0	2,0	1,5	2,5	2,0	3,0	10,0	11,5
	[3,5)	1,5	2,5	2,5	3,5	3,0	4,5	12,0	13,0
	[5,7)	2,0	3,0	3,5	4,5	4,5	6,0	14,0	15,0
	[7,10)	3,0	4,0	4,5	6,5	6,0	8,0	16,0	17,5
	[10,15)	4,0	5,0	6,5	8,5	7,5	10,0	18,0	22,5
	[15,30)	5,0	6,0	8,0	11,5	9,0	13,0	21,0	25,0
	[30, ∞)	6,0	9,0	10,0	13,0	11,0	16,0	24,0	31,5
		Haircut-kategóriák							
		I. kategória		II. kategória		III. kategória		IV. kategória	
Hitelminőség	Hátralevő futamidő (év)	rögzített vagy változó kamatozású	kamatszelvény nélküli	rögzített vagy változó kamatozású	kamatszelvény nélküli	rögzített vagy változó kamatozású	kamatszelvény nélküli	rögzített vagy változó kamatozású	kamatszelvény nélküli
3. besorolás	[0,1)	5,0	5,0	5,5	5,5	6,5	6,5	11,5	11,5
	[1,3)	6,0	7,0	7,5	10,5	9,5	12,0	18,5	20,0
	[3,5)	8,5	10,0	11,0	16,0	13,0	18,0	23,0	27,0
	[5,7)	10,0	11,5	12,5	17,0	15,0	21,5	25,5	29,5
	[7,10)	11,5	13,0	14,0	21,0	17,0	23,5	26,5	31,5
	[10,15)	12,5	14,0	17,0	25,5	19,5	28,0	28,5	35,0
	[15,30)	13,5	15,0	20,0	28,5	22,0	31,0	31,5	39,0
	[30, ∞)	14,0	17,0	22,0	32,5	25,0	35,5	34,5	43,0

(*) vagyis [0,1) a hátralevő futamidő egy évnél rövidebb, [1,3) a hátralevő futamidő legalább egy év és három évnél rövidebb stb.

2a. táblázat

Az V. haircut-kategóriába tartozó elfogadható forgalomképes eszközökre alkalmazott haircutok szintjei

(%-ban)

		V. kategória
Hitelminőség	Súlyozott átlagos élettartam (*)	Haircut
1. és 2. besorolás	[0,1)	4,0
	[1,3)	5,0
	[3,5)	7,0
	[5,7)	9,0
	[7,10)	12,0
	[10,15)	18,0
	[15,30)	20,0
	[30, ∞)	22,0

(*) vagyis [0,1) a súlyozott átlagos élettartam egy évnél rövidebb, [1,3) a súlyozott átlagos élettartam legalább egy év és három évnél rövidebb stb.

3. táblázat

Az elfogadható hitelkövetelésekre alkalmazott haircutok szintjei

(%-ban)

Hitelminőség	Hátralevő futamidő (év) (*)	Rögzített kamatozás	Változó kamatozás
1. és 2. besorolás	[0,1)	8,0	8,0
	[1,3)	11,5	8,0
	[3,5)	15,0	8,0
	[5,7)	20,0	11,5
	[7,10)	26,0	15,0
	[10,15)	33,0	20,0
	[15,30)	38,0	26,0
	[30, ∞)	40,0	33,0
3. besorolás	[0,1)	16,0	16,0
	[1,3)	25,0	16,0
	[3,5)	35,0	16,0
	[5,7)	42,0	25,0
	[7,10)	46,0	35,0
	[10,15)	48,0	42,0
	[15,30)	50,0	46,0
	[30, ∞)	52,0	48,0

(*) vagyis [0,1) a hátralevő futamidő egy évnél rövidebb, [1,3) a hátralevő futamidő legalább egy év és három évnél rövidebb stb.

4. táblázat

A II–V. haircut-kategóriába tartozó, elméleti értékelés tárgyát képező forgalomképes eszközökre alkalmazott diszkontálás szintjei

(%-ban)

Hátralevő futamidő/Súlyozott átlagos élettartam (évek) (*)	Diszkontálás
[0,1)	1,5
[1,3)	2,5
[3,5)	3,0
[5,7)	3,5
[7,10)	4,5
[10,15)	6,0
[15,30)	8,0
[30, ∞)	13,0

(*) vagyis [0,1) a hátralevő futamidő/súlyozott átlagos élettartam egy évnél rövidebb, [1,3) a hátralevő futamidő/súlyozott átlagos élettartam legalább egy év és három évnél rövidebb stb.”